

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

DIH-74-44(17)/13/CS

Warszawa, dnia 31 października 2013 r.

DECYZJA DIH-2 NR 57/2013

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 1 w związku z art. 127 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (j.t. Dz. U. z 2013 r., poz. 267) oraz art. 7 ust. 1 pkt 2, art. 12 ust. 1, art. 24 ust. 1, 4 i 5 w związku z art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (Dz. U. nr 169, poz. 1200 ze zm.), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w przedmiocie ponownego rozpatrzenia sprawy dotyczącej zobowiązania przedsiębiorcy Polski Koncern Naftowy ORLEN S. A. z siedzibą w Płocku, do uiszczenia na rachunek Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów kwoty stanowiącej równowartość kosztów przeprowadzonych badań laboratoryjnych próbki gazu skroplonego (LPG) o numerze 0095/13/3859, niespełniającego wymagań jakościowych, zakończonej decyzją Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów nr DIH-2 Nr 46/2013 z dnia 13 czerwca 2013 r., Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów **utrzymuje zaskarżoną decyzję w mocy.**

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 1 lipca 2013 r., przedsiębiorca Polski Koncern Naftowy ORLEN S. A. z siedzibą w Płocku (dalej: „Przedsiębiorca” lub „Strona”), złożył wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy zakończonej decyzją Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów nr DIH-2 Nr 46/2013 z dnia 13 czerwca 2013 r., dotyczącą zobowiązania Przedsiębiorcy, do uiszczenia na rachunek Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów kwoty stanowiącej równowartość kosztów przeprowadzonych badań laboratoryjnych próbki gazu skroplonego (LPG) o numerze 0095/13/3859, niespełniającego wymagań jakościowych.

Pismem z dnia 29 marca 2013 r. Warmińsko - Mazurski Wojewódzki Inspektor Inspekcji Handlowej przekazał do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów protokół kontroli wraz z materiałami kontroli przeprowadzonej na stacji paliw nr 310 w Iławie, przy ul. Lubawskiej 16, należącej do Polskiego Koncernu Naftowego ORLEN S. A. z

siedzibą w Płocku (dalej także: „Przedsiębiorca” lub „Strona”). W toku kontroli przeprowadzonej w dniu 5 marca 2013 r. na ww. stacji paliw, inspektorzy reprezentujący Warmińsko - Mazurskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej pobrali do badań z partii liczącej 6968 litrów próbki gazu skroplonego (LPG), tj. próbkę o numerze 0095/13/3859 w ilości 1,8 litra i próbkę kontrolną o numerze 4606/13/3859 w ilości 1,8 litra, na podstawie protokołu pobrania próbek paliw ciekłych nr 02179.

Następnie inspektorzy przekazali próbkę gazu skroplonego (LPG) do laboratorium Przemysłowego Instytutu Motoryzacji w Warszawie na podstawie protokołów przyjęcia próbki do badań numer 9/2013 oraz numer 10/2013.

Badania laboratoryjne przeprowadzone przez akredytowane, niezależne laboratorium Przemysłowego Instytutu Motoryzacji w Warszawie (sprawozdanie z badań nr PLN.015G.13.B) wykazały, że oferowany w dniu kontroli tj. 5 marca 2013 r. gaz skroplony (LPG) (o numerze próbki 0095/13/3859), nie spełnia wymagań jakościowych określonych w §1 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 28 grudnia 2006 r. w sprawie wymagań jakościowych dla gazu skroplonego (LPG) (Dz. U. Nr 251, poz. 1851 ze zm.), dalej: „rozporządzenie w sprawie wymagań jakościowych dla gazu skroplonego (LPG)”, z uwagi na zawyżony parametr całkowita zawartość siarki (po wprowadzeniu substancji zapachowej). Wynik badania wyniósł 87,5 mg/kg przy wymaganiach jakościowych max. 50 mg/kg.

W toku kontroli w dniu 18 marca 2013 r., inspektorzy reprezentujący Warmińsko - Mazurskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej, zapoznali Przedsiębiorcę z wynikami badań próbki gazu skroplonego (LPG) pobranej w dniu 5 marca 2013 r. o numerze 0095/13/3859, przekazali Przedsiębiorcy egzemplarz sprawozdania z badań numer PLN.015G.13.B oraz poinformowali go o możliwości złożenia wniosku o zbadanie próbki kontrolnej. Kontrolowany nie złożył wniosku o zbadanie próbki kontrolnej pobranej w dniu 5 marca 2013 r.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów mając na uwadze wyniki badań laboratoryjnych przeprowadzonych przez Przemysłowy Instytut Motoryzacji w Warszawie, zgodnie z art. 61 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego (j.t. Dz. U. z 2013 r. poz. 267), pismem z dnia 13 maja 2013 r. powiadomił Przedsiębiorcę, jako stronę postępowania, o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawie dotyczącej ustalenia wysokości należności pieniężnej stanowiącej równowartość kosztów przeprowadzonych badań próbki gazu skroplonego (LPG) oraz zobowiązania przedsiębiorcy do jej uiszczenia na rachunek Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Przedsiębiorca został także poinformowany, że przed wydaniem decyzji kończącej postępowanie w sprawie, jako stronie biorącej udział w

postępowaniu administracyjnym przysługuje, na podstawie art. 10 Kodeksu postępowania administracyjnego, prawo wypowiedzenia się, co do zebranych dowodów i materiałów oraz żądań zgłoszonych w trakcie postępowania, a także prawo do składania wniosków dowodowych. Strona skorzystała z przysługującego jej prawa i w dniu 21 maja 2013 r., stawiła się w siedzibie Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów na przegląd akt sprawy.

Decyzją nr DIH-2 Nr 46/2013 z dnia 13 czerwca 2013 r., Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zobowiązał Przedsiębiorcę do uiszczenia na rachunek Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów kwoty stanowiącej równowartość kosztów przeprowadzonych badań laboratoryjnych próbki gazu skroplonego (LPG) o numerze 0095/13/3859, niespełniającego wymagań jakościowych.

Pismem z dnia 1 lipca 2013 r. Strona złożyła wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy, zakończonej decyzją nr DIH-2 Nr 46/2013 z dnia 13 czerwca 2013 r. W ocenie Przedsiębiorcy, inspektorzy Inspekcji Handlowej popełnili błędy podczas pobierania próbek, polegające na:

1. Pobranii próbek niezgodnie z obowiązującym rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 31 stycznia 2007 r. w sprawie sposobu pobierania próbek gazu skroplonego (LPG) (Dz.U. z 2007 r. Nr 44, poz. 279).
2. Zaprotokołowaniu czynności kontrolnych niezgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (j.t. Dz.U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1219 ze zm.), co uniemożliwiło kontrolowanemu zwrócenie uwagi na uchybienia dotyczące treści protokołu.
3. Przygotowaniu próbników do poboru próbek niezgodnie z obowiązującym prawem określonym w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 31 stycznia 2007 r. w sprawie sposobu pobierania próbek gazu skroplonego (LPG) (Dz.U. z 2007 r. Nr 44, poz. 279).

Pismem z dnia 8 lipca 2013 r., Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów powiadomił Przedsiębiorcę, o wszczęciu postępowania w przedmiocie ponownego rozpatrzenia sprawy zakończonej zaskarżoną decyzją nr DIH-2 Nr 46/2013 z dnia 13 czerwca 2013 r. Przedsiębiorca został także poinformowany, że przed wydaniem decyzji kończącej postępowanie w sprawie, jako stronie biorącej udział w postępowaniu administracyjnym przysługuje, na podstawie art. 10 Kodeksu postępowania administracyjnego, prawo wypowiedzenia się, co do zebranych dowodów i materiałów oraz żądań zgłoszonych w trakcie postępowania, a także prawo do składania wniosków dowodowych. Strona nie skorzystała z przysługującego jej prawa.

Postanowieniem z dnia 31 lipca 2013 r. przedłużono termin zakończenia niniejszego postępowania do dnia 31 sierpnia 2013 r.

Postanowieniem z dnia 29 sierpnia 2013 r. przedłużono termin zakończenia niniejszego postępowania do dnia 30 września 2013 r.

Z uwagi na podniesiony przez Stronę zarzut użycia zbyt małej ilości gazu skroplonego (LPG), służącego do przepłukania linii przesyłowej i próbopobieralnika, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, pismami z dnia 3 września 2013 r. zwrócił się z prośbą o zajęcie stanowiska do Polskiego Komitetu Normalizacyjnego i Przemysłowego Instytutu Motoryzacji.

Postanowieniem z dnia 30 września 2013 r. przedłużono termin zakończenia niniejszego postępowania do dnia 30 października 2013 r. Przedsiębiorca został także poinformowany, że przed wydaniem decyzji kończącej postępowanie w sprawie, jako stronie biorącej udział w postępowaniu administracyjnym przysługuje, na podstawie art. 10 Kodeksu postępowania administracyjnego, prawo wypowiedzenia się, co do zebranych dowodów i materiałów oraz żądań zgłoszonych w trakcie postępowania, a także prawo do składania wniosków dowodowych. Strona nie skorzystała z przysługującego jej prawa.

Rozpoznając wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje.

Mając na względzie całość zebranego w sprawie materiału dowodowego, na wstępie należy podkreślić, iż stosownie do postanowień art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (Dz. U. Nr 169, poz. 1200 ze zm.), dalej: „ustawa o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw” – paliwa transportowane, magazynowane, wprowadzane do obrotu oraz gromadzone w stacjach zakładowych powinny spełniać wymagania jakościowe określone dla danego paliwa, ze względu na ochronę środowiska, wpływ na zdrowie ludzi oraz prawidłową pracę silników zamontowanych w pojazdach, ciągnikach rolniczych, a także maszynach nieporuszających się po drogach.

Jak już podniesiono na wstępie, badania laboratoryjne przeprowadzone przez akredytowane, niezależne laboratorium Przemysłowego Instytutu Motoryzacji w Warszawie (sprawozdanie z badań nr PLN.015G.13.B) wykazały, że oferowany w dniu kontroli tj. 5 marca 2013 r. gaz skroplony (LPG) (o numerze próbki 0095/13/3859), nie spełnia wymagań jakościowych określonych w §1 rozporządzenia w sprawie wymagań jakościowych dla gazu skroplonego (LPG), z uwagi na zawyżony parametr całkowita zawartość siarki (po

wprowadzeniu substancji zapachowej). Wynik badania wyniósł 87,5 mg/kg przy wymaganiach jakościowych max. 50 mg/kg.

Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw zabrania się transportowania, magazynowania, wprowadzania do obrotu oraz gromadzenia w stacjach zakładowych paliw ciekłych, jeżeli nie spełniają wymagań jakościowych określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 3 ust. 2 pkt 1 lub art. 6 ust. 3 ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw.

W kontekście powyższego należy stwierdzić, iż wprowadzenie do obrotu gazu skroplonego (LPG), niespełniającego wymagań jakościowych określonych w rozporządzeniu, stanowi naruszenie dyspozycji cytowanych powyżej przepisów art. 3 ust. 1 i art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw.

W konsekwencji, zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw jeżeli przeprowadzone badania wykazały, że paliwo nie spełnia wymagań jakościowych określonych w ustawie, Zarządzający zobowiązuje kontrolowanego, w drodze decyzji, do uiszczenia kwoty stanowiącej równowartość kosztów przeprowadzonych badań. Stosownie do postanowień art. 12 ust. 1 ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw, zarządzającym jest Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Odnosząc się do kluczowego – z punktu widzenia toczącego się postępowania – zarzutu Strony, a mianowicie pobrania próbek niezgodnie z obowiązującymi przepisami rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 31 stycznia 2007 r. w sprawie sposobu pobierania próbek gazu skroplonego (LPG) (Dz.U. z 2007 r. Nr 44, poz. 279), dalej: „rozporządzenie w sprawie sposobu pobierania próbek gazu skroplonego (LPG)”, należy zauważyć, iż zarzut ten jest oparty przede wszystkim na opisie pobrania próbek, sporządzonym przez Pana R. M., przedstawianego przez Stronę jako „świadek będący przez cały czas podczas poboru próbek”. Dokonując analizy, a zarazem oceny akt sprawy, Prezes UOKiK opiera się na dowodach zebranych w toku toczącego się postępowania. Wobec tak sformułowanego przez Stronę zarzutu, kluczowymi dowodami w sprawie są: protokół kontroli z dnia 5 marca 2013 r. (sygn. PU.8361.42.2013) oraz protokół pobrania próbek nr 02179 z dnia 5 marca 2013 r. Z treści tych dokumentów, wynika że kontrolę przeprowadzono w obecności Pana W. W. – ajenta (kierownika stacji), natomiast próbki pobrano w obecności Pana R. M. – pracownika stacji. Obydwa protokoły zostały podpisane przez Pana W. W. Podpisanie tych protokołów odbyło się zgodnie z dyspozycją art. 20 ust. 1b ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (j.t. Dz.U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1219 ze zm.), dalej: „ustawa o Inspekcji

Handlowej”, który stanowi, że protokół podpisuje inspektor oraz kontrolowany lub osoba przez niego upoważniona, w którego obecności przeprowadzono kontrolę. W przypadku przeprowadzenia kontroli w obecności innego pracownika kontrolowanego, lub w obecności przywołanego świadka, protokół podpisują także te osoby.

Biorąc powyższe pod uwagę, należy stwierdzić, iż przepis art. 20 ustawy o Inspekcji Handlowej, przewiduje możliwość odmowy podpisania protokołu (ust. 1e) oraz możliwość zgłoszenia uwag bezpośrednio do protokołu kontroli lub w terminie 7 dni od dnia przedstawienia protokołu do podpisu wniesienia ich na piśmie (ust. 2). Strona nie skorzystała z tych możliwości, podpisując protokół bez zastrzeżeń. Nie wniosła też żadnych zastrzeżeń, w terminie późniejszym, wynikającym z cytowanego przepisu.

Powyższe dowody wskazują, że na etapie pobierania próbek i po podpisaniu protokołu kontroli, nie kwestionowano sposobu ich pobierania jako niezgodnego z przepisami prawa. Zgodnie bowiem z protokołem kontroli sporządzonym w dniu 5 marca 2013 r. próbki do badań pobrano zgodnie ze sposobem określonym w rozporządzeniu w sprawie sposobu pobierania próbek gazu skroplonego (LPG).

Symptomatycznym jest również fakt, że Strona kwestionując wyniki badań próbki o numerze 0095/13/3859, nie skorzystała z możliwości zbadania próbki kontrolnej o numerze 4606/13/3859. Wypada w tym miejscu przypomnieć, że w toku kontroli w dniu 18 marca 2013 r., inspektorzy reprezentujący Warmińsko - Mazurskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej, zapoznali Przedsiębiorcę z wynikami badań próbki gazu skroplonego (LPG) pobranej w dniu 5 marca 2013 r. o numerze 0095/13/3859, przekazali Przedsiębiorcy egzemplarz sprawozdania z badań numer PLN.015G.13.B oraz poinformowali go o możliwości złożenia wniosku o zbadanie próbki kontrolnej o numerze 4606/13/3859. Strona pomimo prawidłowego pouczenia nie złożyła jednak takiego wniosku. Należy w tym miejscu dodać, że gdyby badanie próbki kontrolnej wykazało, że gaz skroplony (LPG) spełnia wymagania jakościowe, nie doszłoby do wszczęcia niniejszego postępowania, gdyż zgodnie z art. 24 ust. 3 ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw, jeżeli badanie próbki kontrolnej nie wykaże naruszenia wymagań jakościowych, uznaje się, że paliwo spełnia te wymagania.

Pozostaje zatem kwestia, opisu pobrania próbek sporządzonego przez Pana R. M., z której treści Strona wywodzi naruszenie postanowień rozporządzenia w sprawie sposobu pobierania próbek gazu skroplonego (LPG). W tym miejscu wypada odnieść się do treści uzasadnienia drugiego z zarzutów postawionych we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, gdzie Przedsiębiorca słusznie zauważa, że wiedza dotycząca prawidłowego pobierania próbek

jest bardzo specjalistyczna, a zdobycie uprawnień do pobierania próbek wymaga przeszkolenia na specjalistycznym kursie i zdania egzaminu przed upoważnionym organem. Taką specjalistyczną wiedzę dysponują inspektorzy przeprowadzający kontrolę w dniu 5 marca 2013 r., posiadający wymagane kwalifikacje, którzy brali udział w szkoleniu w zakresie poboru próbek gazu skroplonego (LPG) oraz wielokrotnie przeprowadzali kontrole jakości gazu. Z treści wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy jak i opisu pobierania próbek, wynika że Pan R. M. nie posiadał jakiegokolwiek wiedzy w zakresie procedury prawidłowego poboru próbek. Jak słusznie zauważa Strona, dokonanie poboru próbek wymaga wykonania szeregu czynności. Na tym tle powstaje pytanie, czy laik był w stanie zauważyć i zapamiętać wszystkie wykonywane przez inspektorów WIIH czynności np. obrócenie próbnika o 180°, gdy nie wiedział, że taka czynność powinna zostać wykonana. Nie bez znaczenia jest też fakt, że opis poboru próbek nie jest datowany, co pozwala przypuszczać, że nastąpił w pewnym, być może znacznym odstępie czasu od daty zakończenia kontroli.

W kontekście powyższego, należy zauważyć, że zgodnie z oświadczeniem inspektorów przeprowadzających kontrolę (pismo z dnia 3 kwietnia 2013 r.) próbki zostały pobrane zgodnie z rozporządzeniem w sprawie sposobu pobierania próbek gazu skroplonego (LPG). Pracownik stacji czynnie uczestniczył przy podłączaniu linii przesyłowej do dystrybutora. Następnie przepłukano linię przesyłową gazem, który znajdował się w węźu dystrybutora (na przepłukanie zużyto niewielką ilość gazu (LPG) aby nie stwarzać zagrożenia wybuchem podczas jego upuszczania w atmosferę). Z wyjaśnień inspektorów wynika, iż trzykrotnie przepłukano zbiornik na próbkę gazu poprzez podłączenie go do linii przesyłowej, następnie otworzono dolny zawór zbiornika i wypuszczono niewielką ilość pobieranego produktu znajdującego się w węźu dystrybutora (każdorazowe niewielkie nalanie gazu do zbiornika w celu jego przepłukania trwało około 1-2 sekundy). Po zakręceniu dolnego zaworu zbiornika na próbkę, próbnik odłączyono od linii przesyłowej, odwrócono o 180°, następnie przywrócono poprzednią pozycję pojemnikowi i upuszczono resztę gazu przez zawór upustowy linii przesyłowej. Po trzykrotnym, przepłukaniu zbiornika, pobrano próbkę przez wypełnienie zbiornika pobieranym produktem przez dolny zawór zbiornika. Po wypełnieniu zbiornika upuszczono przez górny zawór, wyposażony w rurkę przelewową, nadmiar gazu, zamknięto zawór w momencie gdy w zbiorniku znajdowało się około 80% produktu. Po sprawdzeniu próbki testem szczelności zabezpieczono ją. W wyżej opisany sposób pobrano również próbkę kontrolną. Należy także nadmienić, iż obecny przy poborze próbki pracownik stacji, nie wniósł uwag do sposobu pobierania próbek.

Odnosząc się natomiast do zarzutu użycia niewystarczającej ilości gazu skroplonego do przepłukania linii przesyłowej i próbopobieralnika, co stanowi naruszenie przepisów rozporządzenia w sprawie sposobu pobierania próbek gazu skroplonego (LPG), należy zauważyć, że zarzut ten jest całkowicie bezzasadny. Wypada podkreślić, iż rozporządzenie w sprawie sposobu pobierania próbek gazu skroplonego (LPG) nie precyzuje, jaką ilością gazu skroplonego (LPG) należy przepłukać próbopobieralnik. Ponadto należy zauważyć, iż ani wymieniona w ww. rozporządzeniu norma PN-EN ISO 4257 *Skroplone gazy węglowodorowe. Metoda pobierania próbek*, ani opracowana na jej podstawie norma zakładowa ZN/MG/CN-18 nie określają precyzyjnie ilości gazu jaką należy zużyć na przepłukanie zbiorników do których pobierane będą próbki. Zarówno w pkt 8.2 Oczyszczanie pojemnika na próbkę normy PN-EN ISO 4257 jaki i w pkt 6.1 normy zakładowej ZN/MG/CN18, znajduje się zapis, iż należy częściowo napełnić pojemnik próbką poprzez powolne otwieranie zaworu. Reasumując, zarzut użycia niewystarczającej ilości gazu można byłoby formułować, w przypadku gdyby rozporządzenie w sprawie sposobu pobierania próbek gazu skroplonego (LPG) lub powyższe normy, wskazywały jakiegokolwiek minimalne ilości potrzebne do przepłukania linii przesyłowej i próbopobieralnika.

Na podstawie wydruku przesłanego przez Przedsiębiorcę zużyto 4,48 l gazu skroplonego podczas przeprowadzonej kontroli. W protokole pobrania próbek nr 02179 znajduje się zapis, iż pobrano dwie próbki po 1,8 l gazu skroplonego LPG co łącznie daje 3,6 l gazu. Inspektorzy pobierający próbki do badań, zużyli zatem do przeczyszczenia pojemników 0,88 l gazu.

Mając na względzie dołączone do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy pisma z laboratoriów, dotyczące używanej przez nie ilości paliwa przy pobieraniu próbek gazu skroplonego (LPG), wypada stwierdzić, że wskazane tam objętości gazu można rozpatrywać jedynie w kontekście indywidualnych doświadczeń danych laboratoriów, które to doświadczenia z oczywistych względów nie mogą być uznane za miernik tego jaka ilość paliwa jest właściwa do przepłukania próbopobieralnika i linii przesyłowej. Z pewnością, zwracając się do innych laboratoriów, również i od nich będzie możliwe uzyskanie informacji na temat ich indywidualnych doświadczeń w tym zakresie, lecz podawane przez nich ilości, będą jedynie wskazywały na praktykę stosowaną przez dane laboratorium, a nie ilość, która jest niezbędna do przepłukania próbopobieralnika i linii przesyłowej. W tym miejscu należy ponownie podkreślić, że ani rozporządzenie w sprawie sposobu pobierania próbek gazu skroplonego (LPG), ani norma PN-EN ISO 4257 *Skroplone gazy węglowodorowe. Metoda*

pobierania próbek, jak również norma zakładowa ZN/MG/CN-18 nie określają ilości gazu jaką należy zużyć na przepłukanie zbiorników do których pobierane będą próbki.

Biorąc pod uwagę przedmiotowy zarzut, jak również fakt, iż obowiązujące przepisy nie wskazują jaką ilością gazu skroplonego (LPG) należy przepłukać linie przesyłową i próbopobieralnik, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, pismami z dnia 3 września 2013 r. zwrócił się z prośbą o zajęcie stanowiska do Polskiego Komitetu Normalizacyjnego będącego wydawcą normy PN-EN ISO 4257 i Przemysłowego Instytutu Motoryzacji. Należy wyjaśnić, że zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 2010 r. w sprawie połączenia Przemysłowego Instytutu Motoryzacji oraz Instytutu Paliw i Energii Odnawialnej (Dz.U. z 2010 r. Nr 259, poz. 1764), do Przemysłowego Instytutu Motoryzacji włączono Instytut Paliw i Energii Odnawialnej, który opracował normę ZN/MG/CN18:2007 „Przetwory naftowe – pobieranie próbek LPG z odmierzacza”.

W piśmie z dnia 3 września 2013 r. skierowanym do Polskiego Komitetu Normalizacyjnego zadano pytanie dlaczego w normie PN-EN ISO 4257, nie wskazano minimalnych ilości gazu potrzebnych do przepłukania linii przesyłowej i próbopobieralnika. W pkt 8.2 omawianej normy jest mowa o trzykrotnym czyszczeniu pojemnika na próbkę, zaś w uwagach do tego punktu, wskazano że powtarzanie operacji czyszczenia ma na celu rozcieńczanie każdego pozostałego materiału z poprzednich operacji. Z kolei pkt 7.1 przedmiotowej normy, stanowi że pojemnik należy opróżnić z cieczy. Z powołanych tu treści normy PN-EN ISO 4257, można wywodzić, że konieczność trzykrotnego płukania pojemnika gazem skroplonym (LPG), zachodzi wtedy, gdy pojemnik, do którego pobierane były próbki, był uprzednio używany i nie został oczyszczony zgodnie z pkt 7.2 tejże normy. W tym stanie rzeczy powstało także pytanie, czemu ma służyć płukanie, a w szczególności czynność trzykrotnego powtarzania płukania, w sytuacji gdy pojemnik na próbki został przygotowany do poboru zgodnie z postanowieniami pkt 7.2 normy.

W odpowiedzi na powyższe pytania, Polski Komitet Normalizacyjny w piśmie z dnia 18 września 2013 r., zajął stanowisko, iż precyzyjne określenie ilości gazu wykorzystywanego do przepłukania linii przesyłowej i próbopobieralnika nie jest konieczne z uwagi na zakres omawianej normy. Zalecenia zawarte w normie powinny być bowiem stosowane do pobierania próbek w celu ustalenia składu skroplonych gazów węglowodorowych, a nie w celu określania zawartości zanieczyszczeń śladowych. Z kolei zalecenia zawarte w pkt 7 normy dotyczą przypadku zanieczyszczenia próbnika, bądź poprzednią próbką, bądź innymi substancjami, zaś stosowanie oczyszczania próbnika opisanego w pkt 8.2, ma służyć uzyskaniu jak najbardziej reprezentatywnej próbki.

W piśmie z dnia 3 września 2013 r. skierowanym do Przemysłowego Instytutu Motoryzacji zadano pytanie dlaczego w normie zakładowej ZN/MG/CN18:2007, nie wskazano minimalnych ilości gazu potrzebnych do przepłukania linii przesyłowej i próbopobieralnika. W kontekście tego pytania, postawiono kolejne, a mianowicie, jaki jest cel płukania próbopobieralników, w szczególności poproszono o wyjaśnienie co legło u podstaw, wskazania w pkt 6.1 normy Instytutu Paliw i Energii Odnawialnej ZN/MG/CN18:2007, konieczności trzykrotnego powtarzania operacji płukania linii przesyłowej i pojemnika na próbkę. Wskazano również, iż zarówno próbopobieralniki, jak i linie przesyłowe, stosowane przez inspektorów wojewódzkich inspektoratów Inspekcji Handlowej, są pokryte wewnątrz powłoką PTFE (teflon), a tym samym są odporne na korozję wywołaną przez produkt, którego próbka ma być pobrana.

W odpowiedzi na powyższe pytania, Przemysłowy Instytut Motoryzacji w piśmie z dnia 19 września 2013 r., zajął stanowisko, iż ze względów bezpieczeństwa i ekologicznych, do przepłukania pobiera się minimalną ilość gazu skroplonego, która ma umożliwić zwilżenie wszystkich ścianek linii przesyłowej oraz pojemnika na próbkę. Norma zakładowa ZN/MG/CN18:2007 nie określa minimalnych ilości gazu do przepłukania linii przesyłowej i próbopobieralnika, gdyż próbobiorecy mogą korzystać z pojemników o różnej wielkości (co norma dopuszcza) i w momencie przepłukiwania napełnialiby cały pojemnik lub jego znaczną część. W ocenie Przemysłowego Instytutu Motoryzacji wypuszczanie tak dużej ilości gazu LPG do środowiska może stanowić duże zagrożenie dla samej stacji i okolicznych zabudowań. Dodatkowo po odparowaniu tak dużej ilości gazu skroplonego (LPG) (z 1 litra skroplonego LPG powstaje ok. 260 litrów gazu), w pojemniku na próbkę mogłaby pozostać woda lub pozostałość olejowa, co z kolei mogłoby zanieczyścić pobieraną próbkę.

Za kluczową - w kontekście stawianych przez Stronę zarzutów – kwestię, należy uznać fakt, iż Instytut Paliw i Energii Odnawialnej, opracowując normę zakładową ZN/MG/CN18:2007 przebadał wpływ ilości gazu skroplonego (LPG) użytego do przepłukania linii przesyłowej i próbopobieralnika. W toku badań użyto dwóch takich samych zestawów składających się z linii przesyłowej i próbopobieralnika, z których jeden przepłukano jednokrotnie maksymalną ilością gazu skroplonego (LPG) zaś drugi trzykrotnie minimalną ilością. Po pobraniu próbek i poddaniu ich badaniom na zgodność z normą PN EN 589, stwierdzono brak wpływu sposobu przepłukania na jakość materiału badawczego. W ocenie Przemysłowego Instytutu Motoryzacji, kierując się wynikami badań oraz aspektami ekologicznymi i bezpieczeństwa, przepłukiwanie linii przesyłowej i próbopobieralnika małymi ilościami gazu, uznano za bardziej uzasadnione. Trzykrotne przepłukanie czystych,

przygotowanych do poboru próbników, zgodnie z normą zakładową ZN/MG/CN18:2007, maksymalnie zabezpiecza próbkę przed jakimikolwiek zanieczyszczeniami. Należy dodać, iż próbki używane do pobierania próbek są myte w laboratorium, o czym mowa w dalszej części decyzji.

Biorąc powyższe pod uwagę, zarzuty Strony dotyczące użycia niewystarczającej ilości gazu, należy uznać za bezzasadne.

Odnosząc się do zarzutu zaprotokołowania czynności kontrolnych niezgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy o Inspekcji Handlowej, co uniemożliwiło kontrolowanemu zwrócenie uwagi na uchybienia dotyczące treści protokołu, należy zauważyć, iż zgodnie z art. 20 ust. 1b ustawy o Inspekcji Handlowej - protokół podpisuje inspektor oraz kontrolowany lub osoba przez niego upoważniona, w którego obecności przeprowadzono kontrolę, a w przypadku przeprowadzenia kontroli w obecności innego pracownika kontrolowanego, lub w obecności przywołanego świadka, protokół podpisują także te osoby. Wypada w tym miejscu przypomnieć, iż kontrolę – zgodnie z treścią protokołu kontroli z dnia 5 marca 2013 r. (sygn. PU.8361.42.2013) - przeprowadzono w obecności Pana W. W. – ajenta (kierownika stacji). W konsekwencji protokół kontroli przedłożono do podpisania, zgodnie z cytowanym powyżej przepisem art. 20 ust. 1b ustawy o Inspekcji Handlowej, Panu W. W. Z treści protokołu nie wynika, aby kontrolę przeprowadzano w obecności innego pracownika kontrolowanego lub Pan R. M. był przywołanym świadkiem, a zatem brak było podstaw do przedłożenia protokołu kontroli i protokołu pobrania próbek do podpisu Panu R. M. Wypada także dodać, że zgodnie z art. 80 ust. 1 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (j.t. Dz.U. z 2013 r., poz. 672 ze zm.), czynności kontrolnych dokonuje się w obecności kontrolowanego lub osoby przez niego upoważnionej. Z akt sprawy nie wynika, aby Pan R. M. był osobą upoważnioną w rozumieniu cytowanego przepisu. Z uwagi na fakt, iż protokół kontroli przedłożono do podpisu osobie, o której mowa w omawianym przepisie art. 20 ust. 1b ustawy o Inspekcji Handlowej, zarzut Strony dotyczący niemożności zgłoszenia uwag do protokołu, należy uznać za bezzasadny.

Odnosząc się do zarzutu przygotowania próbników do poboru próbek niezgodnie z obowiązującym prawem określonym w rozporządzeniu w sprawie sposobu pobierania próbek gazu skroplonego (LPG), należy stwierdzić, że Strona sformułowała ten zarzut nie w oparciu o dowody zgromadzone w toku postępowania administracyjnego toczącego się w sprawie zobowiązania Przedsiębiorcy, do uiszczenia na rachunek Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów kwoty stanowiącej równowartość kosztów przeprowadzonych badań

laboratoryjnych próbki gazu skroplonego (LPG) o numerze 0095/13/3859, niespełniającego wymagań jakościowych, tylko w oparciu o pismo Prezesa UOKiK z dnia 9 maja 2013 r. (sygn. DPR-SK-051-45/13/LT), stanowiące odpowiedź na skargę Przedsiębiorcy, dotyczącą działań Warmińsko – Mazurskiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Olsztynie. Należy stwierdzić, iż w przedmiotowym piśmie, w zakresie dotyczącym przygotowania pojemników do pobierania próbek, błędnie wskazano normę PN-EN ISO 4257, odnoszącą się do pobierania próbek LPG ze zbiorników i treść zapisu umowy, które następnie mogły stanowić podstawę do sformułowania przez Stronę zarzutu przygotowania próbników do poboru próbek niezgodnie z obowiązującym prawem.

Biorąc powyższe pod uwagę, należy wyjaśnić, iż zgodnie z § 3 ust. 3 rozporządzenia w sprawie sposobu pobierania próbek gazu skroplonego (LPG), w przypadku pobierania próbki z odmierzacza, sposób przygotowania pojemników na próbki określa norma Instytutu Paliw i Energii Odnawialnej ZN/MG/CN18. Z oczywistych względów przygotowaniem pojemników na próbki nie zajmują się Wojewódzkie Inspektoraty Inspekcji Handlowej, czy też Prezes UOKiK, lecz akredytowane laboratoria, z którymi Prezes UOKiK zawiera odpowiednie umowy, posiadające odpowiednią infrastrukturę techniczną i wyspecjalizowaną kadre pracowniczą, pozwalającą na przygotowanie pojemników, zgodnie z normami obowiązującymi w tym zakresie. W przypadku niniejszego postępowania, kwestię przygotowywania pojemników reguluje umowa - zawarta pomiędzy Prezesem UOKiK, a Przemysłowym Instytutem Motoryzacji w Warszawie – DBA-2/243-22/2013 z dnia 31 stycznia 2013 r. Zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 11 tejże umowy, po wykonaniu badań wykonawca zobowiązany jest do opróżnienia (utylicacji pozostałości i próbki kontrolnej) i oczyszczenia próbników za pomocą lotnych (niskowrzących) rozpuszczalników, ich osuszenia i napełnienia gazem. Oczywistym jest, że omawiana umowa nie musi w swej treści zawierać skopiowanych postanowień pkt 5 lit. a) – d) normy Instytutu Paliw i Energii Odnawialnej ZN/MG/CN18. Reguluje ona bowiem co do zasady sam obowiązek oczyszczenia próbników przez laboratorium. Nie ulega zatem wątpliwości, że pojemniki użyte do pobrania próbek zostały oczyszczone, zaś samo ich oczyszczenie nastąpiło zgodnie z pkt 5 lit. a) – d) normy Instytutu Paliw i Energii Odnawialnej ZN/MG/CN18. Wypada w tym miejscu dodać, że § 3 ust. 4 omawianej umowy, stanowi że wykonawca zobowiązuje się do kontrolowania sytuacji w dziedzinie normalizacji i przepisów prawa oraz dostosowania zakresów akredytacji adekwatnie do zmian w tych przepisach i zbiorze Polskich Norm, dotyczących metod badania jakości gazu skroplonego oraz wymagań jakościowych. Nie sposób pominąć również, iż użyte w toku kontroli próbopobieralniki spełniają wymagania normy PN-EN ISO 4257

Skroplone gazy węglowodorowe. Metoda pobierania próbek jako odporne na korozję wywołaną przez produkt, którego próbka ma być pobierana (zostały wewnątrz pokryte powłoką PTFE (teflon), spełniającą wymagania techniczne przy magazynowaniu LPG) oraz posiadają certyfikat wystawiony przez Transportowy Dozór Techniczny. Analogicznie, powłokę z teflonu posiada także linia przesyłowa, która jest nieprzepuszczalna dla pobieranego produktu i wytrzymuje ciśnienie, któremu jest poddawana linia, bez przeciekania.

Podsumowując, niewątpliwie próbki do poboru gazu skroplonego (LPG), wykorzystane w trakcie kontroli przeprowadzonej w dniu 5 marca 2013 r. przez inspektorów WIIH, zostały przygotowane zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznał, po dokonaniu ponownej analizy zgromadzonego w niniejszej sprawie materiału dowodowego oraz uwzględnieniu okoliczności wskazanych przez Stronę w toku postępowania odwoławczego, że decyzja nr DIH-2 Nr 46/2013 z dnia 13 czerwca 2013 r. była prawidłowa, a tym samym brak jest podstaw do jej uchylecia.

Zważywszy na przedstawione okoliczności należało postanowić, jak w sentencji. Decyzja niniejsza jest ostateczna w trybie postępowania administracyjnego.

Pouczenie

Na decyzję, zgodnie z art. 53 § 1 i art. 54 § 1 w związku z art. 3 § 2 pkt 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (j.t. Dz. U. z 2012 r., poz. 270 ze zm.) przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie 30 dni od dnia doręczenia skarżącemu rozstrzygnięcia w sprawie.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

Dr Małgorzata Krasnodębska - Tomkiel

Otrzymuje:

Pan Dyrektor w Biurze Zarządzania Ryzykiem, Polski Koncern Naftowy ORLEN S. A., ul. Bielańska 12, 00-085 Warszawa.